

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 14CoP/31/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3823200500
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 01. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martina Nemravová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2024:3823200500.1

Uznesenie

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Martiny Nemravovej, členov senátu JUDr. Róberta Bebčáka a JUDr. Miroslavy Korbašovej, vo veci starostlivosti o maloleté deti: A. B. C., nar. XX.XX.XXXX a C. D. C., nar. XX.XX.XXXX, bytom ako matka, zastúpené kolíznym opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Prievidza, deti rodičov: matka E. C. (pred zmenou priezviska – C. F.), nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom G. G. XXX/XX, H., zastúpená: JUDr. Zlatica Hammerová, advokátka so sídlom I. J. X/X, H. a otec I. E. C. F., nar. XX.XX.XXXX, bytom K. XX/XX, L., v konaní o návrhu matky na zvýšenie výživného, o odvolaní otca proti rozsudku Okresného súdu Prievidza č. k. 9P/6/2023-111 zo dňa 2. mája 2023, takto

rozhodol:

Rozsudok Okresného súdu Prievidza č. k. 9P/6/2023-111 zo dňa 2. mája 2023 zrušuje a vec v r a c i a súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom výrokom I. zmenil rozsudok Okresného súdu Prievidza 13P/34/2021 zo dňa 19.1.2022, právoplatný 27.1.2022 v časti výživného s účinnosťou od 7.2.2023 tak, že zvýšil výživné otca na maloletú A. B. C., nar. X.XX.XXXX zo sumy 120 Eur mesačne na sumu 180 Eur mesačne a na maloletú C. D. C., nar. XX.XX.XXXX zo sumy 80 Eur mesačne na sumu 120 Eur mesačne, ktoré je povinný otec platiť k rukám matky najneskôr do posledného dňa v mesiaci, ktorý predchádza mesiacu, za ktorý sa výživné poskytuje; výrokom II. určil, že ročné výživné od 07.02.2023 do vyhlásenia rozsudku na maloletú A. B. C. vo výške 168,90 Eur a na maloletú C. D. C. vo výške 112,60 Eur súd povoľuje otcovi splácať v mesačných splátkach po 5 Eur na každé dieťa spolu s bežným výživným až do zaplatenia pod hrozbou straty výhody splátok v prípade nezaplatenia jednej splátky; výrokom III. vo zvyšnej časti návrh zamietol; výrokom IV. rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

2. Na základe vykonaného dokazovania citujúc § 62 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine v znení neskorších predpisov (ďalej len „Zákon o rodine“), § 62 ods. 2 Zákona o rodine, § 62 ods. 5 Zákona o rodine, § 75 ods. 1 Zákona o rodine, § 78 ods. 1 Zákona o rodine súd prvej inštancie po zhodnotení výsledkov dokazovania dospel k záveru, že návrh matky na zvýšenie výživného na obe maloleté deti je sčasti dôvodný. V konaní bolo preukázané porovnaním okolností na strane rodičov a maloletých detí pri poslednej úprave výživného s okolnosťami, ktoré sú dané v tomto čase, že došlo ku zmene pomerov, ktoré je dôvodom pre zvýšenie výživného u oboch maloletých detí. Táto zmena pomerov je podstatná a vyplýva z porovnania pomerov výdavkov na deti v čase ostatného rozhodovania o výživnom so stavom v čase tohto rozhodnutia. Od posledného rozhodnutia o výživnom sa podstatne zmenili pomery u oboch maloletých detí, zvýšili sa náklady na stravu, školné a krúžky. Zvýšeným vekom maloletých detí, ich fyzickým rastom a realizáciou mimoškolských aktivít ich potreby nepochybne vzrástli. Maloleté deti majú nesporne vyššie výdavky na stravu, na oblečenie, na školu, čo otec nerozporoval. Pribudli výdavky na ich voľnočasové aktivity, u maloletej Silvie krúžok 60 Eur mesačne, u maloletej C. návšteva tanečného krúžku 14 Eur, na aktivity 5,83 Eur. M. A. B. matka kupuje raz ročne okuliare za 80 Eur. Výdavky vzrástli

na maloletú A. na 300 Eur mesačne oproti 190 Eur v roku 2021 a u maloletej C. na 240 Eur mesačne oproti 160 Eur v roku 2021. Zmenili sa pomery aj na strane matky maloletých detí, ktorá po skončení rodičovskej dovolenky začala pracovať. Jej príjem sa zvýšil zo sumy 380 Eur mesačne na súčasných 600 – 800 Eur mesačne v čistom. Matka s maloletými deťmi žije sama, nepríbudla jej vyživovacia povinnosť. Pomery na strane otca sa zmenili, má nižší príjem. V rokoch 2020-2021 dosahoval príjem v priemere 962 Eur, aktuálne je jeho príjem od 3/2022 do 2/2023 v čistom 893 Eur mesačne. Otec uviedol, že chodí rozhodovať futbalové zápasy, má získanú licenciu. Podľa matky si tak v minulosti privyrábal, podľa jej vedomostí sa tak dá privyrobiť aj 600 Eur k bežnému príjmu. Otec sumu nešpecifikoval, ktorú je schopný tak zarobiť. Uviedol len sumu 15 – 30 Eur na zápas alebo turnaj pri dvoch voľných víkendoch, teda najmenej 30 Eur mesačne. Otcovi nepríbudla vyživovacia povinnosť. Otcove preukázané výdavky na bývanie sú 380 Eur mesačne, pri vyúčtovaní preddavkov môže mať náklady aj nižšie ako sám pripustil, oprávnené výdavky na stravu mesačne 150 Eur, na dopravu 30 Eur + primerané výdavky otca za telefón + internet 62,40 Eur. Súd prvej inštancie zdôraznil, že výživné na maloleté deti má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Na základe takto preukázaného skutkového stavu súd prvej inštancie považoval s prihliadnutím na možnosti a schopnosti otca a možnosti a majetkové pomery oboch rodičov ako aj na súčasné odôvodnené potreby oboch maloletých detí, že je v schopnostiach a možnostiach otca prispievať na výživu maloletej A. B. C. sumou 180 Eur mesačne a na C. D. C. sumou 120 Eur mesačne. Na zvýšenie výživného vo vyššej sume vzhľadom na súčasné odôvodnené potreby maloletých detí podľa názoru súdu prvej inštancie dôvod nebol. Dodal, že matka je aj poberateľom prídavku na dieťa na obe maloleté deti. Nakoľko rozhodol o zvýšení vyživovacej povinnosti odo dňa podania návrhu, určil dlžné výživné, kedy nedoplatok povolil otcovi splácať v splátkach tak, ako podmienky a výšku zročnosti uviedol vo výroku svojho rozhodnutia. O náhrade trov konania rozhodol podľa § 52 CMP.

3. Proti tomuto rozsudku podal odvolanie otec, pričom žiadal, aby výživné na obe maloleté deti bolo zachované v takej výške ako rozsudkom Okresného súdu Prievidza 13P/34/2021 zo dňa 19.01.2022. Uviedol, že v čase posledného rozhodovania v roku 2022 bola matka maloletých detí na materskej dovolenke, rodičovskej dovolenke, nezamestnaná, na rozdiel od aktuálnej situácie, kedy matka je zamestnaná, teda v porovnaní s predchádzajúcim obdobím sa jej príjem zvýšil. Pokiaľ matka uvádzala, že on žije v spoločnej domácnosti s partnerkou, poukázal na to, že aj matka maloletých detí má priateľa, s ktorým chodí na dovolenky, spoločne podnikajú výlety, obaja fajčia a napríklad matka investuje značné finančné prostriedky na stále nové tetovania. Pokiaľ matka poukazovala na to, že spoločne s partnerkou chodí do zahraničia, jednalo sa len o služobnú cestu do N., na ambasádu za účelom vybavenia pasu a v H. bol pozvaný na svadbu svojho bratranca. Nemá zdroje na cesty do zahraničia za účelom dovolenky a oddychu tak, ako to tvrdila matka. Súd prvej inštancie rovnako nesprávne vychádzal z výšky jeho priemernej mesačnej mzdy v roku 2023 (priemer 893 Eur), pričom mu nie je zrejmé, z čoho súd vychádzal, nakoľko v mesiaci 01/2023 bol jeho príjem v čistom 867,02 Eur, 02/2023 – 707,50 Eur, 03/2023 – 722,29 Eur, 04/2023 – 786,42 Eur a 05/2023 – 475,92 Eur. Jeho príjem sa teda na rozdiel od príjmu manželky znížil. Jeho výdavky predstavujú po novom nájomné 330 Eur + energie 50 Eur, výživné 200 Eur, internet + digi 24,40 Eur, paušál + telefón 40 Eur, cestovné za deťmi 30 Eur, jedlo, drogéria, oblečenie, výdavky pre deti, keď sú u neho na víkendy, prázdniny a podobné. Vie dokázať, že svoju rozhodcovskú licenciu pozastavil cca pred 3 rokmi, pretože sa chcel venovať trénerstvu, tento zámer mu však zhatil Covid a už sa k nemu nevrátil. Obnovenie licencie stojí finančné prostriedky, ktoré nemá a zabralo by to všetky víkendy, čím by nemal priestor na trávenie času s maloletými deťmi. Píska dva razy do roka (bez nároku na odmenu), na základe pozvania priateľov pri benefičných zápasoch. Rovnako súd prvej inštancie pri svojom rozhodovaní neprihliadal na to, že výška prídavku na deti, ktorú poberala manželka už nie je 30 Eur, ale 60 Eur na dieťa, navyše si matka aktuálne uplatňuje daňový bonus, ktorý sa tiež zvýšil. Od 01.05.2023 nie je spolplatnená strava v základnej škole (okrem režijných nákladov), avšak je to celkovo oveľa nižšia suma ako uvádza matka svoj výdavok v návrhu na zvýšenie vyživovacej povinnosti. Uvedomuje si, že sa zvýšili ceny potravín, poplatkov sa záujmové útvary dcér, preto platí výživné, venuje sa im, trávi s nimi spoločný čas plnohodnotne. Maloletým deťom kúpil mobilné telefóny, školskú tašku na Vianoce, topánky i oblečenie, avšak jeho príjem na rozdiel od matkinho sa nezvýšil. V jednej firme je už zamestnaný takmer 10 rokov. Pre neho ako cudzinca s povolením na pobyt nie je ľahké sa zamestnať a nájsť si prácu s vyšším príjmom. Ak dôjde k zvýšeniu výživného tak, ako ho určil súd prvej inštancie, stratí možnosť tráviť s deťmi spoločný čas, pretože nebude mať prostriedky na zabezpečenie stravy a nevyhnutných vecí pre ne. V prípade, ak sa mu zlepší finančná situácia, začne dobrovoľne prispievať vyššou sumou.

4. Kolízny opatrovník sa k odvolaniu otca vyjadril tak, že vyživovaciu povinnosť určenú rozsudkom súdu prvej inštancie považuje za primeranú veku a odôvodneným potrebám maloletých detí.

5. Matka vo svojom vyjadrení k odvolaniu otca uviedla, že podľa jej názoru súd prvej inštancie úplne a bez pochybností zistil rozhodujúce skutočnosti významné vo veci a tieto správne vyhodnotil. Pokiaľ ide o príjmy ich ako rodičov vychádzal zo zistenej priemernej mzdy poskytnutej zamestnávateľom, pričom k výhradám otca podotkla, že daňový bonus, ktorý poberá, tvorí súčasť jej mzdy a bol započítaný do priemeru, teda nie je jej ďalším príjmom. Pokiaľ ide o príjem otca za výkon trénerskej a rozhodcovskej činnosti, vychádzal súd prvej inštancie z jeho vyjadrenia na hlavnom pojednávaní, z ktorého je nepochybné, že príjem z tejto činnosti poberá aj keď ho uvádzal v podstatne nižší ako predpokladá vychádzajúc z jej poznatkov z obdobia spoločného života. Súd prvej inštancie sa podľa nej dôsledne zaoberal výdavkami na strane oboch rodičov, pričom podotkla, že na výdavkoch, ktoré otec deklaroval, súd žiadnym spôsobom nezohľadnil prípadnú spoluúčasť jeho partnerky na týchto výdavkoch, keďže vychádzal z vyjadrenia, že žije sám. Otec nerealizuje styk s maloletými deťmi v rozsahu určenom súdom. Za posledné obdobie sa styk realizoval v posledný aprílový víkend, kedy u neho prespali len jednu noc, pričom následne maloleté deti navštívil až 03.06.2023 aj to len na niekoľko hodín. Čo sa týka školských obedov zadarmo, tieto má iba staršia dcéra A. B., avšak neúmerne sa zvýšili náklady na jej mimoškolské aktivity spojené s plávaním ako aj výdavky na jej stravu v súvislosti s aktívnym tréningom. Čo sa týka zahraničných dovoleniek, resp. zahraničných ciest otca podotkla, že fotografie, ktoré predložila v konaní, otec zaslal na telefón maloletej A. B. s popisom, že tieto sú z výletu na N. a z M., ktoré mali byť tento rok v máji, na čo má právo a rešpektuje to, ale poukazuje na to.

6. Kolízny opatrovník k vyjadreniu matky k odvolaniu otca uviedol, že zotrváva na svojom pôvodnom vyjadrení.

7. Otec vo svojej odvolacej replike uviedol, že nie je v jeho možnostiach platiť zvýšené výživné, pretože jeho príjem nie je dostačujúci, právne naopak, výrazne sa znížil oproti minulému mesiacu, o čom prikladá aj dôkazy. To, že sa venuje rozhodcovskej činnosti a podobným aktivitám, sú len domnienky matky maloletých detí. Má informáciu, že matka maloletých detí žije v spoločnej domácnosti so svojim priateľom. Čo sa týka nerealizácie styku uviedol, že si maloleté deti teraz berie tak často, ako mu jeho situácia dovoľuje. Je pravdou, že v mesiaci jún chodil málo, lebo šetril finančné prostriedky, aby mohli byť cez prázdniny spolu. V mesiaci január, február, marec, apríl chodil v zmysle súdneho rozhodnutia. Vtedy bola jeho výplata vo výške 800 Eur, aktuálne v máji dostal výplatu nižšiu o 100 Eur, čo začína byť problém. Nemá dostatok finančných prostriedkov, pretože maloleté deti u neho musia jesť a aj samotná doprava stojí peniaze. S riešením finančnej otázky mu pomáha aj jeho partnerka, jej matka a otec. Firma, v ktorej je zamestnaný, je v mínuse 120.000 Eur, boli prepustení štyria ľudia. Na Slovensku nemá rodinu, preto mu nemá kto pomôcť.

8. Kolízny opatrovník k replike uviedol, že zotrváva na svojom pôvodnom vyjadrení.

9. Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací (§ 34 CSP v spojení s § 2 ods. 1 CMP), po zistení, že odvolanie otca bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP v spojení s § 2 ods. 1 CMP) a smerovalo proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 355 ods. 1 CSP v spojení s § 2 ods. 1 CMP), preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v rozsahu podľa § 65 CMP, s tým, že odvolacími dôvodmi nie je viazaný (§ 66 CMP) a toto rozhodnutie bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario), konštatujúc dôvodnosť odvolania matky podľa § 389 ods. 1 písm. b) CSP v spojení s § 2 ods. 1 CMP zrušil a podľa § 391 ods. 1 CSP v spojení s § 2 ods. 1 CMP vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

10. Z obsahu spisu v dotknutej veci odvolací súd zistil, že matka sa návrhom na začatie konania podaným na súde prvej inštancie dňa 07.02.2023 domáhala počnúc dňom podania návrhu zvýšenia vyživovacej povinnosti otca na maloletú A. B. zo sumy 120 eur mesačne na sumu 200 eur a na maloletú C. D. zo sumy 80 eur mesačne na sumu 150 eur mesačne, obe vyživovacie povinnosti otca boli naposledy určené rozsudkom Okresného súdu Prievidza č. k. 13P/34/2021 zo dňa 19.01.2022. Svoj návrh odôvodnila zmenou pomerov u maloletých detí spočívajúcou v náraste výdavkov potrebných na krytie ich odôvodnených potrieb.

11. Vo vzťahu k predmetnej veci odvolací súd vo všeobecnosti považuje za potrebné uviesť, že platná právna úprava vyživovacej povinnosti rodičov k deťom (§ 62 ods. 1 zákona o rodine) je založená na rovnakom postavení muža (otca) a ženy (matky). Obaja rodičia tak majú povinnosť prispievať na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov (§ 62 ods. 2 veta prvá zákona o rodine). Schopnosti predstavujú subjektívne kritérium určovania rozsahu vyživovacej povinnosti a rozumejú sa nimi vlastnosti dané telesnými a duševnými schopnosťami konkrétnej osoby rodiča, zdravotným stavom, vlohami, nadaním, nadobudnutými vedomosťami a získanými skúsenosťami. Z hľadiska vyživovacej povinnosti je podstatné, ako sa prejavia v reálnych schopnostiach dosahovania príjmu. Subjektívne schopnosti sa však môžu realizovať len v rámci objektívne daných možností, ktoré determinuje reálna situácia na trhu práce, miera nezamestnanosti v regióne, v príslušnom odbore, vekovej kategórii, dosahované zárobky v danom povolání (k tomu rozsudok Najvyššieho súdu ČSR spis. zn. 1Cz 27/1968 zo dňa 30.09.1968 uverejnené v Zbierke súdnych rozhodnutí a stanovísk pod č. R 5/1969). Majetkové pomery rodiča umožňujú komplexne posúdiť celkovú situáciu, životnú úroveň rodiča pre potreby výživného, keďže príjmové pomery samej osebe neposkytujú úplný obraz o situácii povinného rodiča. Rodič totiž nemusí mať žiadny preukázateľný príjem, disponuje však značnými majetkovými podstatami. Za takýchto okolností súd určí výživné a je vecou povinného rodiča, aby ich speňažením z výťažku alebo inak zabezpečil výživné (inak je to pri bežnom rozsahu majetkových pomerov rodiča). Majetkové pomery charakterizuje vlastníctvo nehnuteľností (pozemky, domy, byty, rekreačné chaty, ich počet, reálna potreba a možnosť využitia povinným vrátane získavania výnosov z nich, prípadne dôvod ich nevyužívania na výnosy), cenných papierov, obchodných podielov, vkladov v bankách, iných huteľných vecí (motorové vozidlá, luxusné športové vybavenie, zbierky, cennosti, elektronika), ako aj celkový životný štandard (dovolenky, životné náklady). Nejde o zásah do vlastníckeho práva povinného rodiča, ktorý môže vlastniť neobmedzené majetkové podstaty, ale len o posúdenie jeho majetkových pomerov vo vzťahu k plneniu prioritnej vyživovacej povinnosti. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery rodiča je potrebné prihliadnúť aj vtedy, ak sa rodič vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako je potrebné prihliadať aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré rodič na seba berie. Obligatórnym zákonným hľadiskom je tiež osobný výkon starostlivosti o dieťa (§ 62 ods. 4 zákona o rodine). Uvedené konanie sa chápe ako určitá hodnota, ktorá sa pri určovaní výživného nemôže nebrať do úvahy. Hoci zákon používa termín „prihliada sa“, osobnú starostlivosť nepochybne kladie na roveň finančnému zabezpečeniu výživy. Miera, v akej treba prihliadať na osobnú starostlivosť o dieťa v rámci plnenia vyživovacej povinnosti, sa mení podľa veku dieťaťa, resp. jeho zdravotného stavu. Najvýznamnejší podiel bude predstavovať pri deťoch najnižšieho veku, kde je osobná starostlivosť najnáročnejšia. V tomto období podľa okolností konkrétneho prípadu môže osobná starostlivosť úplne vyvážiť peňažné plnenie vyživovacej povinnosti zo strany druhého rodiča. S vývojom dieťaťa sa mení skladba starostlivosti o dieťa (pribúda školská dochádzka, záujmy, voľný čas dieťaťa), na druhej strane sa dieťa stáva samostatnejšie, čo je dôvodom, pre ktorý podiel osobného výkonu starostlivosti na vyživovacej povinnosti klesá.

12. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov (§ 62 ods. 5 veta prvá zákona o rodine). Toto pravidlo však nemožno vykladať absolútne, teda tak, že výživné by malo mať prednosť pred akýmikoľvek výdavkami rodiča, čo je vyjadrené v druhej vete § 62 ods. 5 veta druhá zákona o rodine, v zmysle ktorého pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť. Takýmito výdavkami môžu byť záväzky z prevzatých úverov a pôžičiek, ktoré neboli použité rodičom k uspokojovaniu jeho primeraných životných potrieb, ktoré by súčasne zodpovedali aj životnej úrovni dieťaťa. Preto napr. výdavky rodiča spojené so zabezpečovaním primeranej úrovne jeho bývania (splátky hypotekárneho úveru) nie sú výdavkami, ktoré by nebolo potrebné vziať do úvahy pri posudzovaní schopností, možností a majetkových pomerov rodiča. Všeobecne teda platí, že výživné by nemalo byť určené tak, aby viedlo k existenčným problémom povinného rodiča a jeho snahe z tohto dôvodu sa vyhnúť plneniu tejto povinnosti.

13. Na strane druhej rozsah vyživovacej povinnosti rodiča je limitovaný odôvodnenými potrebami dieťaťa (§ 75 ods. 1 zákona o rodine), pričom dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov (§ 62 ods. 2 veta druhá zákona o rodine). Odôvodnené potreby dieťaťa sú rôzne podľa okolností konkrétneho prípadu, sú závislé predovšetkým od veku a zdravotného stavu dieťaťa, jeho fyzickej a duševnej vyspelosti, spôsobu a obsahu jeho prípravy na budúce povolanie a celkové uplatnenie v spoločenskom živote, výšky eventuálnych vlastných príjmov a pod. Avšak

odôvodnené potreby dieťaťa neurčujú len tieto okolnosti, sú bezprostredne ovplyvňované i schopnosťou a možnosťou rodičov. Ak sú reálne možnosti a schopnosti rodičov veľmi obmedzené, sú odôvodnenými len bežné potreby dieťaťa, ktoré nepresahujú obvyklú základnú mieru všetkých nevyhnutných potrieb, nutných pre život kultúrneho človeka. Ak sú reálne možnosti a schopnosti rodičov veľmi široké, sú odôvodnenými tiež ďalšie potreby dieťaťa, ktoré nie sú nevyhnutné, ale - práve so zreteľom napr. k veku a zdravotnému stavu dieťaťa, jeho fyzickej a duševnej vyspelosti, spôsobu a obsahu jeho prípravy na budúce povolanie a celkové uplatnenie v spoločenskom živote - prospešné všestrannému vývoju dieťaťa vo vyspelejšej spoločnosti. Ak to majetkové pomery povinného rodiča dovoľujú, za odôvodnené potreby dieťaťa možno považovať tiež aj tvorbu úspor. (§ 63 ods. 3 zákona o rodine). Toto poňatie odôvodnených potrieb je v súlade so zásadou úmernosti životnej úrovne dieťaťa životnej úrovni rodičov, v intenciách tejto zásady sú odôvodnené potreby dieťaťa (a tiež rozsah vyživovací povinnosti rodičov k dieťaťu) mimo iné aj odrazom rôznej životnej úrovne rodičov, danej spravidla spoločenskou dôležitosťou ich práce. Je určite spravodlivé, ak - vzhľadom k tomuto poňatiu odôvodnených potrieb rozhodnutie súdu o rozsahu vyživovacej povinnosti rodiča k dieťaťu vyjadří zásadu úmernosti životnej úrovne dieťaťa životnej úrovni rodičov (k tomu rozsudok Najvyššieho súdu ČSR spis. zn. 5Cz 112/1965 zo dňa 03.12.1965 uverejnené v Zbierke súdnych rozhodnutí a stanovísk pod č. R 14/1966).

14. Procesné zásady určujú, že pre rozhodovanie súdu je rozhodujúci stav v čase vyhlásenia rozhodnutia (§ 217 ods. 1 CSP v spojení s § 2 ods. 1 CMP). Súd teda nemôže prihliadať na skutočnosti, ktoré možno očakávať alebo ktoré nastanú po vyhlásení rozhodnutia. Zákonným pravidlom pri rozhodovaní o výživnom je, že ide o plnenie v opakujúcich sa dávkach uhrádzaných neskôr za skutkových podmienok, ktoré sa v čase rozhodovania nedali predvídať. Vychádza sa z teoretického predpokladu, že sa podstatne nezmenia. V dôsledku rôznych okolností sa však reálne podmienky postupom času spravidla odlišujú od skutkových podmienok, z ktorých rozhodnutie súdu vychádzalo. Preto nie je žiaduca nezmeniteľnosť súdneho rozhodnutia vychádzajúceho z už neexistujúcich predpokladov. Jednorazová úhrada výživného sa neujala z dôvodu spotrebného charakteru vyživovacej povinnosti, neopomenuteľné je hľadisko hospodárnosti konania, keďže nie je možné, aby o každej splátke výživného rozhodoval súd osobitne. Vzhľadom na takúto konštrukciu zákona o rodine v § 78 (rovnako procesný predpis - § 121 CMP) ustanovuje osobitný mechanizmus nápravy (ktorý nemožno využiť pri iných právoplatných rozhodnutiach) pre prípady, keď sa skutkový stav odchyľil od podmienok daných pri rozhodnutí, ako výnimku zo zásady nezmeniteľnosti súdnych rozhodnutí. Rozsudky o výživnom sú prípadmi clausula rebus sic stantibus (výhrada, že sa nezmenia podmienky, na základe ktorých súd určil rozsah plnenia) a prostredníctvom tejto úpravy sa umožňuje prelomenie prekážky res iudicata na základe preukázanej zmeny pomerovo dôvodnenej už uvedenými skutočnosťami. Zmenu pomerov možno vymedziť ako podstatnú a závažnú zmenu rozhodujúcich kritérií v porovnaní so skutkovým stavom existujúcim v čase predchádzajúcom rozhodnutiu súdu, ktorá môže byť na strane oprávneného, ako aj povinného, nie zmeny krátkodobého charakteru. Zmena pomerov môže zahŕňať tak zmenu pomerov na strane niektorého z rodičov (strata zamestnania, závažné ochorenie, získanie podstatne výhodnejšieho zamestnania a pod.), ako aj zmenu pomerov na strane dieťaťa, najmä jeho potrieb (vek, štúdium, zdravotný stav a pod.). Ustanovenie § 78 ods. 1 zákona o rodine umožňuje zmenu tak vo vzťahu k súdnym rozhodnutiam (musí ísť o rozhodnutie, ktorým bola vyživovacia povinnosť priznaná, prípadne zmenená), ako aj vo vzťahu k dohodám, vzhľadom na to, že vyživovaciu povinnosť možno určiť aj dohodou príslušných subjektov, nielen rozhodnutím súdu.

15. Z hľadiska skutkových podkladov pre rozhodnutie je procesný súd v konaní o výžive maloletého podľa § 111 ods. 1 písm. c) CMP povinný zisťovať skutočný stav veci (§ 35 CMP) a vykonať aj iné dôkazy, ako navrhli účastníci, ak je to potrebné na zistenie skutočného stavu veci (§ 37 CMP). Procesný súd tak nie je limitovaný dôkaznými návrhmi účastníkov, ako je tomu zásadne v sporovom konaní podľa § 185 CSP.

16. V danom prípade súd prvej inštancie zásadne dospel k záveru o tom, že tak na strane maloletých detí, ako aj ich rodičov došlo k zásadnej zmene pomerov (odsek č. 19 odôvodnenia napadnutého rozsudku).

17. Konštatovanú zmenu pomerov na strane oprávnených detí, teda zmenu ich odôvodnených potrieb, odôvodnil súd prvej inštancie tým, že sú staršie, čím došlo k zvýšeniu ich výdavkov na stravu, oblečenie, školné a krúžky. U maloletých detí pribudli voľnočasové aktivity (u maloletej A. B.

stojí krúžok 60 eur mesačne, u maloletej C. D. tanečný krúžok 14 eur, aktivity 5,83 eur). M. A. B. matka kupuje okuliare raz ročne 80 eur. Výdavky vzrástli na maloletú A. na 300 eur mesačne oproti 190 eur v roku 2021 a u maloletej C. na sumu 240 eur mesačne oproti 160 eur v roku 2021. Odvolací súd preskúmaním napadnutého rozsudku však dospel k záveru, že súd prvej inštancie sa nedôsledne zaoberal posudzovaním zmeny pomerov na strane každého jedného oprávneného dieťaťa (rozumej neaplikujúc správne vyššie popísané zásady determinujúce jednak určenie vyživovacej povinnosti rodičov k dieťaťu, ako aj posudzovania zmeny pomerov podľa § 78 zákona o rodine nevyhnutnej pre zmenu predchádzajúceho rozhodnutia súdu o výživnom na maloleté dieťa). Skutkovo sa totiž nedôsledne zaoberal zisťovaním, aké boli odôvodnené potreby maloletých detí v čase posledného rozhodovania súdu o úprave vyživovacej povinnosti otca k nim, pôvodné ako aj matkou tvrdené nové výdavky maloletých detí nekriticky prevzal do odôvodnenia svojho rozhodnutia. Ak by totiž túto skutkovú otázku dôsledne skúmal, vychádzajúc zo stavu, kedy bolo naposledy rozhodované o úprave vyživovacej povinnosti, musel by zohľadniť napr. skutočnosť, že maloletá A. B. krúžok (odvolací súd dodáva, že plávanie) navštevovala už v tom čase, a teda už v tom čase boli spojené s úhradou jej odôvodnených potrieb aj výdavky na plávanie. Z matkou predložených dokladov, ktoré majú preukazovať oprávnenosť tohto konkrétneho výdavku nie je možné navyiac určiť pravidelnosť jeho úhrady. Súd prvej inštancie mal k dispozícii len príjmový pokladničný doklad zo dňa 7.10. (bez uvedenie roku) na sumu 50 eur a zo dňa 15.02.2023 na sumu 60 eur. Z uvedených dokladov nie je možné ustáliť na aké obdobie sa zaplatená suma vzťahuje, a to najmä s prihliadnutím na špecifikáciu nákladov maloletej v návrhu matky v konaní vedenom pod sp.zn. 13P/34/2021, kedy sa malo jednať o poplatok 50 eur za polrok. Taktiež súd prvej inštancie neskúmal (ak áno, nevyplýva to z odôvodnenia jeho rozhodnutia), či k zhoršeniu zraku u maloletej A. B. došlo v období po poslednom určovaní vyživovacej povinnosti k nej, alebo jej zrakové problémy boli u nej už v tomto čase, a teda v kladnom prípade v akom rozsahu bola v minulosti výška výdavkov spojených s poskytovaním zdravotnej starostlivosti oprávnenému dieťaťu a s nákupom kompenzačných pomôcok (dioptrických okuliarov). Zhrnúc doposiaľ uvedené, pokiaľ súd prvej inštancie kvalifikoval zmenu pomerov maloletých detí tak, že došlo k zvýšeniu výdavkov maloletej A. B. zo sumy 190 eur na sumu 300 eur mesačne a u maloletej C. D. zo sumy 160 eur na sumu 240 eur, je podľa názoru odvolacieho súdu jeho názor predčasný, kedy nie je možné z odôvodnenia súdu prvej inštancie ustáliť zmenu v jednotlivých výdavkoch maloletých detí, pretože neboli ustálené, zo strany súdu prvej inštancie, odôvodnené potreby maloletých detí, ktoré majú predstavovať vyčíslenie všetkých pravidelných a nepravidelných platieb na každé maloleté dieťa tak, aby odôvodnené potreby dieťaťa boli jednoznačne určiteľné. Aj keď je možné pripustiť, že za obdobie od posledného rozhodnutia súdu o úprave vyživovacej povinnosti, teda od januára 2022, došlo k nárastu životných nákladov (§ 78 ods. 3 zákona o rodine) odvolaciemu súdu sa javí, že táto všeobecne známa skutočnosť (186 ods. 1 CSP) sama o sebe nie je spôsobilá odôvodniť zvýšenie vyživovacej povinnosti otca k maloletým deťom – k maloletej A. B. zo sumy 120 eur mesačne na sumu 180 mesačne, t. j. v rozsahu 50 % naposledy určenej sumy vyživovacej povinnosti (180 eur - 120 eur = 60 eur, potom 60 eur / 120 eur = 0,5, potom 0,5 x 100 % = 50 %) a k maloletej C. D. zo sumy 80 mesačne na sumu 120 mesačne, t. j. v rozsahu 50 % naposledy určenej sumy vyživovacej povinnosti (120 eur - 80 eur = 40 eur, potom 40 eur / 80 eur = 0,5, potom 0,5 x 100 % = 50 %). Na danom mieste odvolací súd zvýrazňuje, že od posledného rozhodnutia súdu o vyživovacej povinnosti otca (19.01.2022) do podania návrhu matkou na zvýšenie výživného (07.02.2023) uplynulo len 13 mesiacov.

18. Pokiaľ ide o posudzovanie zmeny pomerov na strane otca, teda zmeny v jeho možnostiach, schopnostiach a majetkových pomeroch, ku ktorej došlo oproti času poslednej úpravy jeho vyživovacej povinnosti k maloletým deťom, súd prvej inštancie skonštatoval len toľko, že otec v čase určenia vyživovacej povinnosti dosahoval priemerný mesačný príjem 962 eur, aktuálne dosahuje mesačný príjem 893 eur, pričom otec má aj príjem z rozhodovania futbalových zápasov minimálne vo výške 30 eur mesačne. Ak otec vo svojom odvolaní poukazuje na nesprávne zistenú priemernú mesačnú mzdu, odvolací súd sa s jeho námietkou nestotožnil. Zo mzdového listu otca za obdobie od 3/2022 – 2/2023 vyplýva, že za predmetné obdobie bola čistá mzda otca vo výške 10 722,94 eur, teda 893,58 eur tak, ako to správne uviedol súd prvej inštancie vo svojom rozhodnutí. Súd prvej inštancie však v súvislosti so svojím záverom o príjme otca z rozhodovania futbalových zápasov nevyhodnotil, či v súvislosti s týmto príjmom ide o jeho zvýšenie alebo zníženie tak, ako to urobil v prípade príjmu otca zo zamestnania, kde vyhodnotil jeho zníženie. Postup súdu prvej inštancie, ktorým ustálil príjem otca (aj na základe jeho vlastného vyjadrenia) v súvislosti s touto jeho činnosťou vo výške minimálne 30 eur mesačne zodpovedá postupu pri prvotnom určovaní výživného na maloleté dieťa. Prebiehajúce konanie je konaním o zvýšenie výživného, a teda, jeho podstatou je vyhodnotenie, či došlo k relevantnej zmene

pomerov aj v tejto otázke; a ak áno, či ide o takú zmenu, ktorá v kontexte iných zmien odôvodňuje vyhovenie posudzovanému návrhu. V konkrétnostiach, ak súd prvej inštancie uvádza, že: „Sám otec uviedol, že chodí rozhodovať futbalové zápasy, má získanú licenciu, podľa matky si tak v minulosti privyrábal, ...“, je potrebné ustáliť, či v otázke tohto príjmu otca došlo k jeho zvýšeniu/zníženiu, alebo ostal nezmenený. Súd prvej inštancie v prípade osoby otca zároveň žiadnym spôsobom neskúmal a nevysporiadal sa s otázkami v akej miere došlo/nedošlo k zvýšeniu/zníženiu výdavkov spojených s uspokojovaním jeho životných potrieb (uviedol len aktuálnu výšku nákladov otca), čo bez najmenších pochybností determinuje jeho schopnosti a možnosti prispievať na výživu maloletých detí.

19. Čo sa týka posudzovania zmeny na strane matky, súd prvej inštancie v zásade konštatoval v odôvodnení napadnutého rozhodnutia len toľko, že u nej došlo oproti času posledného rozhodovania o výživnom k zvýšeniu mesačného príjmu zo sumy 380 eur na súčasných 600 – 800 eur mesačne. Súd prvej inštancie uvedené konštatoval, pritom nevyhodnotil dôkladne ani základnú podmienku konania o zvýšenie výživného, kedy neustálil priemerný čistý mesačný príjem za predchádzajúce obdobie (minimálne 12 mesiacov), čistý mesačný príjem ustálil v rozmedzí s rozdielom 200 eur mesačne v dôsledku čoho nebolo možné vyhodnotiť správne ani zmenu v príjmoch matky. Súd prvej inštancie v odôvodnení neuviedol, z akého dokladu vychádzal a ani aké obdobie vyhodnocoval s preukázaním príjmu matky za obdobie od mája 2022 do decembra 2022. Odvolací súd poukazuje, že z potvrdenia o príjme matky za vyššie uvedené obdobie vychádza čistý mesačný príjem vo výške 5 232,76 eur, teda 654,10 eur mesačne v čistom, pričom ďalšie mesiace od decembra 2022 do mája 2023 žiadnym spôsobom neskúmal príjem matky. Z písomného odôvodnenia napadnutého rozsudku okresného súdu nevyplývajú žiadne závery v rovine odôvodnených potrieb matky a s tým spojených výdavkov a ani závery, v akom rozsahu došlo k ich zmene oproti času posledného rozhodovania súdu o výživnom, ktorých skúmanie však súd prvej inštancie opomenul.

20. Odvolací súd vo vzťahu k svojim nasledujúcim záverom považuje za podstatné primárne uviesť, že odôvodnenie písomného vyhotovenia rozhodnutia musí obsahovať výklad opodstatnenosti, pravdivosti, zákonnosti a spravodlivosti výroku rozhodnutia. Účelom odôvodnenia je preukázať správnosť uznesenia a odôvodnenia súčasne. Súd sa v odôvodnení svojho rozhodnutia musí vysporiadať so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a jeho myšlienkový postup musí byť v odôvodnení dostatočne vysvetlený nielen s poukazom na všetky skutočnosti zistené vykonaným dokazovaním, ale tiež s poukazom na právne závery, ktoré prijal. Niet v ňom miesta pre dohady a domnienky. Zákonom požadované riadne a presvedčivé odôvodnenie písomnej formy rozhodnutia súdu je nielen formálnou požiadavkou, ktorou sa má zamedziť vydaniu obsahovo nezodpovedajúcich nepresvedčivých alebo nezrozumiteľných rozhodnutí, ale má byť v prvom rade prameňom poznania úvah súdu tak v otázke zisťovania skutkového stavu veci ako aj v právnom posúdení veci. Inak povedané, účelom odôvodnenia rozhodnutia je predovšetkým preukázať jeho správnosť a odôvodnenie, súčasne musí byť i prostriedkom kontroly správnosti postupu súdu pri vydávaní rozhodnutí, t.j. musí byť preskúmateľné. Odvolací súd len nad rámec uvádza, že najdôležitejšou súčasťou odôvodnenia akéhokoľvek rozsudku je tzv. právna veta, t.j., právny názor konajúceho súdu, ktorý odôvodňuje výrok, korešponduje s výrokom a umožňuje každému pochopiť, prečo konajúci súd vo veci rozhodol tak, ako rozhodol.

21. Podľa § 365 ods. 1 písm. b) CSP, odvolanie možno odôvodniť len tým, že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

22. Podľa § 389 ods. 1 písm. b) CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zruší, len ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, ak tento nedostatok nemožno napraviť v konaní pred odvolacím súdom.

23. Odvolací súd k ozrejmeniu, čo je potrebné vnímať pod odňatím možnosti konať pred súdom uvádza, že „.....Odňatím možnosti konať sa v zmysle uvedeného ustanovenia rozumie taký závadný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia tých jeho procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok priznáva za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. Predmetnému dôvodu dovolania sú vlastné tri pojmové znaky: 1/ odňatie možnosti konať pred súdom, 2/ to, že k odňatiu možnosti konať došlo v dôsledku postupu súdu, 3/ možnosť konať pred súdom sa odňala účastníkovi konania. Vzhľadom k tej skutočnosti, že zákon bližšie v žiadnom zo svojich ustanovení pojem odňatie

možnosti konať pred súdom nešpecifikuje, pod odňatím možnosti konať pred súdom je potrebné vo všeobecnosti rozumieť taký postup súdu, ktorý znemožňuje účastníkovi konania realizáciu procesných práv a právom chránených záujmov, priznaných mu Občianskym súdnym poriadkom na zabezpečenie svojich práv a oprávnených záujmov.“ (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 5 Cdo 286/2012 zo dňa 07. marca 2013).

24. Odvolací súd k svojmu rozhodnutiu, ktorým zrušil rozhodnutie okresného súdu považuje za podstatné uviesť pre úplnosť, že rozsah - miera, časová a procesná náročnosť dokazovania, ktoré je potrebné vykonať okresným súdom, s poukazom na vyššie uvedené závery krajského súdu, pre rozhodnutie vo veci výrazne presahuje rámec účelu odvolacieho konania. Uvedený postup odvolacieho súdu, preto nebol v rozpore ani s rozhodnutím Ústavného súdu SR sp.zn. III.US 161/2023 zo dňa 12. októbra 2023.

25. Zhrnúc vyššie uvedené odvolací súd dospel k záveru, že súd prvej inštancie vo veci rozhodol bez toho, aby sa riadil už odvolacím súdom spomenutými všeobecnými zásadami posudzovania vyživovacej povinnosti rodičov k maloletým deťom, t. j. komplexne preskúmal zmenu pomerov, a to nie len na strane maloletých detí, ale aj na strane oboch rodičov. V danom prípade podľa odvolacieho súdu došlo k naplneniu odvolacieho dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. b) CSP v spojení s § 2 ods. 1 CMP, teda, že súd prvej inštancie vec nevyhodnotením vyššie ozrejmenej skutočností odvolacím súdom privodil nedostatočnosť odôvodnenia napadnutého rozsudku, ktorá sa premietla do predčasnosti prijatých právnych a skutkových záverov, ktoré na seba viazali dôsledok odňatia možnosti konať pred súdom. V tejto súvislosti tiež neúplne a nesprávne zistil skutočný stav vecí, čím došlo k naplneniu odvolacieho dôvodu podľa § 62 ods. 1 CMP. V dôsledku tohto potom odvolací súd už bez ďalšieho podľa § 389 ods. 1 písm. b) CSP v spojení s § 2 ods. 1 CMP napadnutý rozsudok v celom rozsahu zrušil a podľa § 391 ods. 1 CSP v spojení s § 2 ods. 1 CMP vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

26. Podľa § 391 ods. 2 CSP, ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie je viazaný právnym názorom odvolacieho súdu.

27. Podľa § 391 ods. 3 CSP, ak odvolací súd zruší rozhodnutie súdu prvej inštancie a vráti mu vec na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, je povinný v odôvodnení rozhodnutia uviesť aj to, ako má súd prvej inštancie vo veci ďalej postupovať.

28. Súd prvej inštancie v ďalšom konaní, a to i v rozsahu vyššie uvedených skutočností odvolacím súdom v tomto rozhodnutí, komplexne objasní a zhodnotí schopnosti, možnosti a majetkové pomery oboch rodičov a rovnako oprávnené potreby maloletých detí. Na podklade tohto potom dôsledne zhodnotí a kvantifikuje zmenu pomerov, ktorá je nevyhnutným predpokladom pre zmenu ostatného rozhodnutia súdu o vyživovacej povinnosti otca. Dokazovanie vykonaná v rozsahu potrebnom pre svoje rozhodnutie v súlade s jeho povinnosťou podľa § 35 a § 36 CMP. Na podklade riadne zisteného skutočného stavu potom vec teda opätovne právne posúdi, vysporiada sa s argumentáciou účastníkov (produkovanou aj v odvolacom konaní) a nanovo rozhodne, viazaný právnym názorom odvolacieho súdu (§ 391 ods. 2 CSP v spojení s § 2 ods. 1 CMP). V zmysle § 396 ods. 3 CSP v spojení s § 2 ods. 1 CMP v ďalšom súd prvej inštancie rozhodne v novom rozhodnutí aj o trovách odvolacieho konania.

29. Toto rozhodnutie krajského súdu bolo prijaté hlasovaním senátu v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie **n i e j e** prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Podľa § 428 CSP v dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Podľa § 429 ods. 1 CSP dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Podľa § 429 ods. 2 CSP povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.

Podľa § 430 CSP rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania.

Podľa § 420 CSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Podľa § 431 CSP dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada.

Podľa § 421 CSP dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Podľa § 432 CSP dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia.

Podľa § 433 CSP dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom.

Podľa § 434 CSP dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania.

Podľa § 435 CSP v dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania.